

Nacionalne energetske kompanije svih članica EU, osim Poljske i Grčke, potpisale su 5. aprila u Briselu inicijativu sa ciljem da ispune obećanja iz Pariskog sporazuma i ograniče efekte klimatskih promena. Kompanije iz 26 članica obavezale su se da posle 2020. u EU neće biti građene nove elektrane na uglj. Izgradnja elektrana na uglj u svetu smanjena je u prethodnoj godini za gotovo dve tećine a sa "penzionisanjem" kapaciteta na taj energent prednjaćili su EU i SAD.

Kako se navodi u saopštenju Eurelektrika (Eurelectric), potpisanom inicijativom potvrđuje se spremnost da se ostvare ciljevi iz Pariskog sporazuma o borbi protiv promena klime i obećava moratorijum na nove investicije u elektrane na uglj posle 2020.

Eurelektrik predstavlja 3.500 preduzeća ukupne vrednosti veće od 200 milijardi evra.

"Tim saopštenjem šalje se jasan znak tržištu da 26 od 28 članica u EU podržava obećanje da se posle 2020. ne ulaže u nove elektrane na uglj", istakao je generalni sekretar Eurelektrika Kristijan Rubi (Kristian Ruby).

"Istorija će suditi o poruci koju danas šaljemo. To je jasna poruka koja govori sama za sebe i treba je posmatrati u tesnoj vezi sa Pariskim sporazumom i našim obećanjem da do 2050. isporučujemo struju sa nultim otiskom ugljenika", kazao je Rubi.

Uglj je od ključnog značaja za razvoj Evrope, bio je energent industrijske revolucije, stoji iza istorije sindikata i čak prethodnice EU - Evropske zajednice za uglj i čelik.

Taj energent međutim emituje više ugljen dioksida (CO₂) od drugih fosilnih goriva, kao i smrtonosne otrove poput sumpor dioksida, azot dioksida i čestica, koji su odgovorni za više od 20.000 smrti godišnje.

Direktor Mreže za klimatsko delovanje u Evropi (CAN Europe) Vendel Trio (Wendel) pozdravio je vest kao "početak kraja uglja".

"Sada je jasno da za uglj nema budućnosti u EU", rekao je Trio i dodao: "Pitanje je koji je rok da uglj postepeno izađe iz upotrebe u EU i koliko snažno će se industrija uglja boriti da elektrane na uglj i dalje rade, čak i kada to više nije ekonomski održivo".

Industrija obnovljivih izvora takođe je pozdravila vest iz Brisela mada uz ogradu da se još tri godine dozvoljavaju nove investicije u elektrane na uglj.

"Debata o uglju je završena", kazao je jedan insajder iz industrije za britanski Gardijan. "To je jedini način na koji možemo da idemo napred sa dekarbonizacijom. Bilo bi međutim dobro videti postepeno stavljanje van upotrebe postojećih elektrana na uglj".

Inicijativa energetske kompanije u početku je naišla na otpor u Nemačkoj kojoj je uglj potreban u periodu tranzicije sa nuklearne energije na obnovljivu u sklopu programa energetske preokreta (Energiewende).

Na kraju su se onom što postaje globalni trend priključili svi, osim Poljske, čija proizvodnja

struje 90% zavisi od uglja, i Grčke, koja još planira nove elektrane na ugalj.

Podaci pokazuju da je izgradnja novih elektrana na ugalj u svetu smanjena za gotovo dve tećine u 2016. pri čemu su sa "penzionisanjem" kapaciteta na ugalj prednjaćili EU i SAD. Napuštanje proizvodnje u elektranama na ugalj takođe je od značaja za ograničavanje rasta globalne temperature.

Klimatolozi upozoravaju da Evropa mora do 2030. postepeno da zatvori elektrane na ugalj ili neće uspeti da ostvari ono na šta se obavezala Pariskim sporazumom.

Direktor portugalske energetske kompanije EDP i predsednik trgovinskog udruženja Eurelektrika Antonio Mešia (Mexia) kazao je da je sektor energije odlučan da predvodi energetske tranziciju i konkretnim merama podrži ekonomiju koja emituje manje ugljenika. "S obzirom da snabdevanje energijom postaje sve čistije, tehnologije su očigledan izbor za zamenu sistema baziranih na fosilnom gorivu, npr. u transportnom sektoru radi smanjenje emisije gasova sa efektima staklene bašte", rekao je Mešia.

Istovremeno Rubi kaže da će izazov za kreatore politike u naredne dve godine biti politički instrumenti koji će obezbediti da se istovremeno unaprede i elektrifikacija i dekarbonizacija.

Izvor: euractiv